

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Hankesuunnitelma:
Kohti palvelurikkaita kyläyhteisöjä

9.6.2022

HANKESUUNNITELMA: KOHTI PALVELURIKKAITA KYLÄYHTEISÖJÄ

Tausta

Palveluverkosto kylistä on kuihtunut ja viihtyvyys kärsinyt. Julkista ja poliittista päätöksentekoa on ohjannut mentaalimalli kasvukeskuksista, missä palveluita keskitetään yhä suurempiin yksiköihin. Ajan eetos on ollut uskoa keskittämiseen ja suuruuden ekonomiaan. Tämä on johtanut merkittävään palveluverkoston kuihduttamiseen alueilla, missä vapaa-ajan asukkaat ja tätä kautta monipaikkaisen asumisen potentiaaliset uudet asukkaat majailevat. Vapaa-ajan asukkailla on yhteisöllisyyden kaipuuta ja halua osallistua kylien kehittämiseen.

Mindhive Oy toteutti Suur-Savon Sähkön tilaamana vuonna 2021 selvityksen Etelä-Savon monipaikkaisten asukkaiden tarpeista (https://www.mindhive.fi/s/Monipaikkaisten-asukkaiden-tarpeiden-selvitys-Loppuraportti_public.pdf). Tutkimustyössä havaittiin, että mökkipaikkakuntien elinvoimaa haluttaisiin säilyttää ja että vapaa-ajan asukkaat haluaisivat hankkia palveluita paikallisesti. Paikallisten palveluiden online-näkyvyydessä on kuitenkin parantamisen varaa, jotta palveluita löydettäisiin ja ostettaisiin. Alueen palveluita hankitaan pääasiassa puskaradion ja suositusten perusteella. Lisäksi moni on kokenut, että netin välityksellä tietoa palveluista löytyy vähän tai se on hajallaan esimerkiksi Facebookissa. Fyysisten ja digitaalisten palveluiden yhdistäminen uudella tavalla palveluiksi voisi luoda ratkaisuja haja-asutusalueiden kausittain vaihtelevaan kysyntään. Tukemalla palvelukehitystä kyläyhteisössä voidaan luoda monistettava konsepti rikastaa kyläyhteisöjä ja kääntää kasvukeskuslähtöinen ajattelutapa pääläelleen.

Tavoitteet

Tässä hankkeessa keskitytään Hurissalon kyläyhteisön palvelutarjonnan rikastamiseen. Hankkeessa tuetaan koko kyläyhteisön pohdintaa palvelutarpeista ja tuetaan uusien palveluideoiden (sekä fyysisten, että digitaalisten) muotoilua. Hankkeen työtavat dokumentoidaan ja jalostetaan menetelmäksi, jota noudattaen voidaan tukea kyläyhteisöjen palvelukehitystä myös muualla. Tukemalla palvelukehitystä kyläyhteisössä voidaan luoda monistettava konsepti rikastaa kyläyhteisöjä ja kääntää kasvukeskuslähtöinen ajattelutapa pääläelleen.

Hankkeen tavoitteina on:

- Integroida monipaikkaisuus osaksi maakunnan kehittämistä kestävästi luomalla toistettava konsepti kyläyhteisöjen palvelutarjonnan rikastamiseksi
- Lisätä tieto- ja kokemuspohjaa kestävästä monipaikkaisuudesta ja sen merkityksestä alueen kehityksessä pilotoimalla uusia yhteiskehittämisen tapoja yhdessä kyläyhteisössä
- Vahvistaa ja rakentaa yhteistyöverkostoja ja osallisuutta kyläyhteisössä
- Kehittää monipaikkaisuutta tukevia palveluita

Toimenpiteet ja aikataulu

Hanke suoritetaan kokonaisuudessaan tiiviissä yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) ja Mindhive Oy:n kanssa. Hankeidea pohjautuu Mindhiven aiempaan tutkimustyöhön monipaikkaisten asukkaiden tarpeista. Mindhiven tekemä tutkimusraportti ja 11.4.2022 pidetty webinaari

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Hankesuunnitelma:
Kohti palvelurikkaita kyläyhteisöjä

9.6.2022

tutkimuksen tuloksista on saatavilla seuraavasta osoitteesta: <https://www.mindhive.fi/monipaikkaisen-asumisen-selvitys>. Aiemmasta tutkimuksesta kertynyt kokemus, läheiset yhteistyösuhteet tämän hankkeen kohteena olevaan kyläyhteisöön, sekä näkemyksellisyys tulevaisuuden rikkaista kyläyhteisöistä tekevät Mindhivesta keskeisen toteuttajatahon ehdotettavaan hankkeeseen.

Hanke koostuu seuraavista työpaketeista ja toimenpiteistä:

TP1: Yhteiskehittäminen kyläyhteisössä	
Toteutusaika:	15.6.2022-31.8.2022
Pääasialliset toteuttajat:	Xamk asiantuntija, Mindhive palvelumuotoilija
<p>Työpaketin tarkoituksena on tunnistaa kyläyhteisön palvelutarpeita ja ideoida niihin ratkaisuja. Tätä varten työpaketissa kartoitetaan palvelutarpeita haastattelujen ja verkkokyselyn keinoin, sekä osallistetaan kyläyhteisön asukkaita ja alueella toimivia yrityksiä yhteiskehittämisen tilaisuuksiin pohtimaan yhdessä palvelutarpeita ja ideoimaan niihin ratkaisuja.</p> <p>Työpaketti koostuu seuraavista toimenpiteistä: Toimenpide 1: Haastatteluiden ja verkkokyselyiden suunnittelu ja toteutus Toimenpide 2: Yhteistyöskentelyn toimintatapojen suunnittelu ja toteutus Toimenpide 3: Tulosten raportointi</p> <p>Mindhiven palvelumuotoilijalla on jo valmiiksi kokemusta ja kerättyä tietoa eteläsavolaisten monipaikkaisten asujen toimintaympäristöstä. Tätä tietoa ja kokemusta hyödynnetään myös tässä hankkeessa. Mindhiven palvelumuotoilija toimii myös yhteyshenkilönä Hurissalon kyläyhdistyksen suuntaan ja osallistuu selvitystöiden ja yhteiskehittämisen tilaisuuksien suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä Xamkin asiantuntijan kanssa. Yhteiskehittämisen tilaisuuksien suunnittelussa hyödynnetään myös Mindhiven konseptisuunnittelijan pitkäaikaista kokemusta osallistavista toimintamalleista, yhteisöllisestä kehittämisestä ja fasilitoinnista.</p>	

TP2 Palvelumuotoiluklinikka	
Toteutusaika:	1.9.2022- 31.3.2023
Pääasialliset toteuttajat:	Xamk projektipäällikkö, Mindhive palvelumuotoilija, Mindhive muotoilun assistentti
<p>Työpaketissa 1 tunnistetuista palveluaihioista valitaan lupaavimmat ideat ja niiden kehitystä lähdetään tukemaan palvelumuotoilun keinoin. Jokaiselle tunnistetulle palveluaihioille tarjotaan yritys kohtaista tukea idean jalostamiseksi houkuttelevaksi (digitaaliseksi) toteutukseksi. Yrityksille tarjotaan myös mahdollisuus antaa vertaistukea toisille hankkeessa järjestettävissä sparraustilaisuuksissa.</p> <p>Työpaketti koostuu seuraavista toimenpiteistä: Toimenpide 1: Palvelumuotoiluprosessin suunnittelu Toimenpide 2: Yrityskohtainen palvelumuotoilun tuki ja raportointi Toimenpide 3: Yritysten sparraustilaisuuksien järjestäminen</p> <p>Palvelumuotoilun yritys kohtaista tukea tarjotaan tiimityönä yhdessä Xamkin ja Mindhiven työntekijöiden kanssa. Yritysten sparraustilaisuudet järjestetään myös yhdessä.</p>	

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Hankesuunnitelma:
Kohti palvelurikkaita kyläyhteisöjä

9.6.2022

TP3 Kyläyhteisön kehittämismenetelmän konseptointi	
Toteutusaika:	1.4.2023- 31.12.2023
Pääasialliset toteuttajat:	Mindhive konseptisuunnittelija, Xamk asiantuntija, Xamk projektipäällikkö, Mindhive palvelumuotoilija, Mindhive muotoilun assistentti
<p>Tällä työpaketilla pyritään integroimaan monipaikkaisuus osaksi maakunnan kehittämistä kestävästi luomalla toistettava konsepti kyläyhteisöjen palvelutarjonnan rikastamiseksi.</p> <p>Työpaketti koostuu seuraavista toimenpiteistä: Toimenpide 1: Kokemusten keräys hankkeen toimenpiteistä ja tulosten arviointi Toimenpide 2: Monistettavan konseptin kehittäminen kyläyhteisöjen rikastamiseksi Toimenpide 3: Konseptin dokumentointi</p> <p>Työpaketissa kootaan yhteen kokemukset hankkeen toimenpiteistä yhdessä kaikkien hankkeen toteuttajien kanssa. Kyläyhteisöjen kehittämismenetelmän konseptoinnissa hyödynnetään etenkin Mindhiven konseptisuunnittelijan pitkää kokemusta verkostojen ja sosiaalisten mallien kehittämisessä. Tässä työpaketissa muodostetaan konkreettinen ehdotus Mindhiven aiemmassa tutkimustyössä ehdotetulle ajatukselle rakentaa kasvukeskusten sijaan verkosto palvelurikkaita kyläkeskuksia.</p>	

TP4 Projektin hallinta	
Toteutusaika:	15.6.2022- 31.12.2023
Pääasialliset toteuttajat:	Xamk projektipäällikkö
Projektipäällikkö vastaa hankkeen toteutuksesta kokonaisuudessaan ja huolehtii hankkeeseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä (ml. raportointi, markkinointi, viestintä, sidosryhmävuorovaikutus)	

Osallistuvat yritykset ja de minimis -tuen alaiset palvelut

Hankkeen toteuttamia palveluita tarjotaan sellaisille yrityksille, jotka ovat valmiita toimimaan hankkeen kohteena olevan Hurissalon alueella. Yrityksiä ei voida nimetä hankkeen hakuvaiheessa, sillä palvelumuotoilun tukea saavat yritykset valikoituvat TP1 järjestettävien yhteiskehittämisen tilaisuuksien perusteella. Hankkeessa pyritään tukemaan 10 yrityksen palvelumuotoilua

De minimis -tuen alaiset palvelut sisältävät seuraavat toimenpiteet:

- Palvelutarpeiden tunnistus yhteiskehittämisen tilaisuuksissa
- Palvelumuotoilun prosessituki yrityskohtaisissa tapaamisissa (n. 4 x 1,5h)
- Palvelumuotoilun tulosten raportointi
- Verkkokaupan toteutuksen tuki

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Hankesuunnitelma:
Kohti palvelurikkaita kyläyhteisöjä

9.6.2022

Tulosten hyödyntämäinen

Hankkeen tuloksena:

- yhteisöllisyyden tunne kyläyhteisössä on lisääntynyt
- kyläyhteisöön on kehitetty uusia digitaalisia ja fyysisiä palveluita vastaamaan tunnistettuihin tarpeisiin
- kehitetyt palvelut ovat saatavilla digitaalisessa kauppapaikassa
- on luotu kokemuksiin pohjautuva konsepti kyläyhteisöjen palvelutarjonnan rikastamiseksi.

Kyläyhteisön palvelutarjonnan rikastamiseen tähtäävät toimintatavat julkaistaan, jotta ne ovat monistettavissa myös muiden eteläsavolaisten kyläyhteisöjen rikastamisessa.

Tavoitteena on saattaa hankkeessa suunniteltavat palvelut digitaalisesti saataville hyödyntämällä Johku services -alustaa (<https://www.johku.fi/fi/johkuservices>). Palvelu on nopeasti käyttöön otettavissa ja toimii komissioperiaatteella, mikä mahdollistaa verkkokaupan toiminnan jatkuvuuden myös hankkeen päätyttyä.

Riskien pohdinta

Riski	Toimenpiteet riskin toteutumisen todennäköisyyden pienentämiseksi
Osapuolet eivät sitoudu yhteiskehittämiseen	<ul style="list-style-type: none">- Aktiivinen markkinointi yhteiskehittämisen toimenpiteistä ja tavoitteista.- Yhteiskehittämisen tilaisuuksien toimintatapojen suunnittelu osallistujia kiinnostavaksi- Aktiivinen vuoropuhelu potentiaalisten palvelutarjoajien kanssa ja osallistumisen hyötyjen esille tuonti
Kesäasukkaiden osallistuminen on vahvasti kausiriippuvainen	<ul style="list-style-type: none">- Hankkeen alkaessa välitön ja täysimittainen suunnittelutyö kesällä järjestettävien tilaisuuksien toteutuksen takaamiseksi

Jatkotoimenpiteet hankkeen päättymisen jälkeen

Hankkeessa luotu kyläyhteisöjen kehittämisen konsepti on julkaistu ja avoimesti saatavilla. Kehitystyö on pohjimmiltaan kiinni kyläyhteisöjen omasta tahdosta. Hankkeen toteuttajatahoilla on valmius ja halukkuus tukea tätä työtä jatkossakin erikseen sovitulla tavalla.

Allekirjoitus

Kalevi Niemi
Vararehtori, kehitysjohtaja